

ก้อนที่คอ-คอเอียงในเด็ก

(Sternocleidomastoid mass ,
Torticollis in Children)

ก้อนที่คอในเด็กเป็นโรคที่พบบ่อย ส่วนมากร้อยละ 90 เป็นชนิดไม่ร้ายแรง มักเป็นมาแต่กำเนิด

อาการคอเอียงในเด็ก ที่พบได้บ่อย เป็นผลมาจากความผิดปกติของกล้ามเนื้อ คอ

มารดา บิดาหรือญาติอาจคลำพบ ก้อนบริเวณคอส่วนหน้าด้านข้าง และทารก หันหน้าไปด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว ทำให้เกิดความกังวลว่าบุตรหลานจะมี อาการคอเอียงหรือไม่

ถ้ามีความเข้าใจ และให้การดูแล รักษาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว จะทำให้ภาวะ ก้อนที่คอ-คอเอียงในเด็กหายได้โดยไม่ต้อง ทำการผ่าตัดรักษา

ก้อนที่คอ-คอเอียงในเด็ก เป็นอย่างไร

การพบก้อนบริเวณคอส่วนหน้า ด้านข้าง ข้างใดข้างหนึ่งตั้งแต่แรกเกิด ร่วมกับพบว่ามีอาการเอียงของศีรษะไปด้านใด ด้านหนึ่ง ซึ่งเป็น ผลจากการหดสั้นลงของ กล้ามเนื้อคอ

สาเหตุ

เชื่อว่าการคลอดลำบากเป็นเหตุ ปัจจัยทำให้กล้ามเนื้อคอของทารกถูกดึง อย่างแรงจนเกิดเลือดออก บวม เป็นก้อน ในชั้นกล้ามเนื้อ ซึ่งทำให้กล้ามเนื้อคอข้าง นั้นหดสั้นลง ไม่สามารถยืดได้เป็นปกติ จึง ดึงรั้งใบหน้าด้านข้างและศีรษะข้างเดียวกับ ก้อนที่คอให้เอียงลงมา

อาการ

- พบก้อนที่คอบริเวณส่วนหน้า ด้านข้าง มักพบตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ ประมาณ 2 เดือน

- ศีรษะจะเอียงลงมาด้านเดียวกับก้อน ที่คอ
- ทารกจะหันใบหน้าและคางไปด้าน ตรงข้ามกับก้อนที่คอ
- ไม่สามารถทำให้ศีรษะของทารกตรง ได้เหมือนทารกปกติ
- ถ้าทารกไม่ได้รับการดูแลรักษาเป็น เวลานาน รูปทรงของใบหน้าทั้งสอง ข้างจะไม่เท่ากัน อาจเกิดคอเอียง ถาวรได้

การวินิจฉัย

ทารกที่มีประวัติคลอดลำบาก เช่น ใช้คีมหรือเครื่องดูดช่วยคลอด ต้องผ่าตัด ช่วยคลอด หลังคลอดบิดามารดาหรือญาติ คลำพบก้อนที่คอส่วนหน้าด้านข้าง ข้างใด ข้างหนึ่ง

ก้อนมีลักษณะแข็ง รูปไข่ ก้อนเดียว ขนาดประมาณ 3 เซนติเมตร ไม่ยุบหายไป ได้เอง ร่วมกับสังเกตเห็นศีรษะเอียงไปด้าน เดียวกับก้อนที่คอ ตั้งตรงไม่ได้ และจะหัน หน้าไปทางด้านตรงข้ามกับก้อนตลอดเวลา

การดูแลรักษา

1. ก้อนที่คอและอาการคอเอียงที่เกิดขึ้นในทารกจะหายได้ โดยไม่ต้องผ่าตัดเมื่อทารกได้รับการตรวจวินิจฉัยโรคได้เร็ว ซึ่ง มารดา บิดา หรือญาติ ต้องให้การประคบด้วยน้ำอุ่น นวดบริเวณก้อน กล้ามเนื้อคออย่างนุ่มนวล ทำครั้งละประมาณ 10 นาที วันละหลาย ๆ ครั้ง การนวดจะทำให้กล้ามเนื้อคอ ค่อย ๆ ยืดขึ้นจนเป็นปกติและช่วยให้ก้อนที่ค小有ขนาดเล็กลง
2. กระตุ้นให้ทารกมีการเคลื่อนไหวศีรษะและใบหน้า โดยการให้ทารกนอนคว่ำ และแขวนเครื่องเล่น หรือโมบายที่มีเสียง ด้านหน้า สูงเลยระดับสายตา เมื่อทารกสนใจมองไปมาจะทำให้กล้ามเนื้อคอยืดได้เองโดยธรรมชาติ
3. การป้อนนมทารก หรือการเล่นกับทารก ควรคำนึงถึงท่าที่จะช่วยทำให้กล้ามเนื้อคอยืดได้เองโดยธรรมชาติ

4. การรักษาโดยวิธีดังกล่าว ต้องทำอย่างสม่ำเสมอเป็นระยะเวลาประมาณ 3 เดือน ทารกส่วนมากก่อนจะยุบหายไป และจะสามารถหันศีรษะให้ตรงได้เหมือนปกติ
5. การติดตามการรักษาอย่างต่อเนื่องกับแพทย์ผู้ดูแลรักษามีความจำเป็น เพื่อจะทราบว่ารอยโรคหายแท้จริงหรือไม่
6. ผู้ป่วยก้อนที่คอ -คอเอียงที่มาพบแพทย์ เมื่อเด็กโตมีอาการคอเอียงถาวร มีกล้ามเนื้อคอแข็งและหดสั้นผิดปกติ จะได้รับการผ่าตัดรักษาและสวมใส่ปลอกคอหนุนนานประมาณ 6 ถึง 12 เดือน

ดูแลรักษาถูกต้อง รวดเร็ว
สามารถ
หายได้โดยไม่ต้องผ่าตัด

ก้อนที่คอ - คอเอียง ในเด็ก

(Sternocleidomastoid mass ,
Torticollis in Children)

เรียบเรียงโดย ... นพ.นพพร ศรีทิพโพธิ์
กลุ่มงานศัลยกรรม
โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
จ.นครสวรรค์
จัดพิมพ์โดย ... กลุ่มงานสุขศึกษา
โทร 0 - 5621 - 9888 ต่อ 5200, 9801